

KONTAKTY DO NADLEŚNICTW
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu
najmocniej dotkniętych nawałnicą z sierpnia 2017 roku

Nadleśnictwo Ryteł

Ryteł-Dworzec 4, 89-642 Ryteł
tel. 52 334 18 50, fax 52 334 18 51
www.rytel.torun.lasy.gov.pl

Nadleśnictwo Czersk

Malachin, ul. Cisowa 12, 89-650 Czersk
tel. 52 39 53 610, fax. 52 39 53 621
www.czersk.torun.lasy.gov.pl

Nadleśnictwo Runowo

Runowo Krajeńskie 55, 89-421 Runowo
tel. 52 389 76 08, fax 52 389 76 07
www.runowo.torun.lasy.gov.pl

Nadleśnictwo Przymuszewo

Przymuszewo 3, 89-634 Leśno
tel. 52 554 19 19, fax 398 17 77
www.przymuszewo.torun.lasy.gov.pl

Nadleśnictwo Szubin

Szubin Wieś 52, 89-200 Szubin
tel. 52 391 03 10, fax. 52 391 03 37
szubin.torun.lasy.gov.pl

Nadleśnictwo Woziwoda

Woziwoda 3, 89-504 Legbąd
tel. 52 336 09 10, fax 52 336 09 13
www.woziwoda@torun.lasy.gov.pl

Nadleśnictwo Tuchola

Gołąbek 4, 89-511 Cekcyn
tel. 52 334 80 05, fax 52 334 80 04
www.tuchola.torun.lasy.gov.pl

MOŻESZ WIEDZIEĆ WIĘCEJ

Społeczne zainteresowanie tematyką klęski stulecia w polskich lasach jest duże. Szczególnie dotyczy to społeczności lokalnej, ale również miłośników, np. Borów Tucholskich, którzy przyjeżdżają tu od lat z różnych zakątków kraju – na urlop, wypoczynek czy słynne borowiackie grzybobranie. Ludzie chcą wiedzieć, czy leśnicy poradzą sobie ze skutkami klęski, czy i kiedy odbudują lasy i jakie one będą? Chcą wiedzieć, czy obszary leśne, jeszcze kilka lat temu otwarte i powszechnie dostępne, będą znowu miejscem wyjątkowych spotkań i obserwacji przyrodniczych, spacerów, wędrówek, biegów i wycieczek rowerowych.

Ależ tak!

Będzie las... Pracownicy Zakładu Usług Leśnych sadzą las na powierzchni pokłękowej w Nadleśnictwie Ryteł. Fot. Mateusz Stopiński

Społeczna akcja sadzenia lasu na terenie Nadleśnictwa Szubin. Już tysiące wolontariuszy wsparło leśników w odbudowie lasu. Fot. Paweł Dobies

Na terenach pokłękowych leśnicy szeroko stosują sadzonki z zakrytym systemem korzeniowym. Fot. Paweł Grabowski

Z chwilą uprzątnięcia zniszczonych drzewostanów, leśnicy udostępniają niedawne obszary leśne również dla wypoczynku, rekreacji i – co może szczególnie interesujące – dla edukacji leśnej społeczeństwa. Oferta nadleśnictw „klęskowych” jest w tym zakresie różnorodna i bogata. Na etapie odbudowy lasów są to np. wiosenne i jesienne akcje społecznego sadzenia nowego pokolenia lasu. Setki, tysiące wolontariuszy już brało, bądź weźmie udział w tego typu akcjach ogłaszanych i organizowanych przez nadleśnictwa na terenach pokłękowych.

Odbywa się też szereg imprez sportowych i rekreacyjnych, typu rajdy nordic-walking „Przez serce klęski”, wycieczki ro-

werowe i biegi na różnych dystansach, łączone – zazwyczaj – z prelekcją, opowieścią leśnika na temat klęski i zakończone spotkaniem przy ognisku.

Nadleśnictwa klęskowe Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu najmocniej dotknięte przez nawałnicę z sierpnia 2017 roku (wykaz i kontakty do tych jednostek umieściliśmy na stronie 8 niniejszej ulotki) prezentują bogatą i różnorodną ofertę edukacyjną na swoich stronach internetowych.

Zapraszamy do korzystania!

Wieża widokowa udostępniona w 2018 roku na potrzeby turystyki i edukacji leśnej społeczeństwa zlokalizowana w centrum powierzchni pokłękowej w Nadleśnictwie Ryteł. Lokalizacja GPS: 53°43'59.1"N 17°44'06.5"E. Fot. Paweł Wesołowski

KLĘSKA STULECIA w polskich lasach

Fot. Daniel Klawczyński

**Regionalna Dyrekcja
Lasów Państwowych w Toruniu**

Wydawca: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu
www.torun.lasy.gov.pl

Tekst: Tadeusz Chrzanowski

Projekt graficzny: SAR Pomorze - Marek Abramowicz
Skład DTP: Małgorzata Żukowska
Toruń 2019

KLĘSKA STULECIA w polskich lasach

Każdego roku silne wiatry są przyczyną strat przyrodniczych i gospodarczych w polskich lasach. Niekiedy skala zjawiska jest jednak tak ogromna, że wymaga nadzwyczajnej mobilizacji i długotrwałego zaangażowania leśników w likwidację zniszczeń i odbudowę lasów. Taka sytuacja wystąpiła w Polsce w nocy z 11 na 12 sierpnia 2017 roku. Huraganowe wiatry, wiejące z prędkością ponad 150 km/godz. uszkodziły około 80 tys. ha lasów w pasie od Dolnego Śląska przez Wielkopolskę, Kujawy, Pomorze aż do wybrzeża Bałtyku. Szkody zinwentaryzowano w niemal 60 nadleśnictwach w całym kraju, z tego połowę uznano za klęskowe. Wydarzenie to przeszło do historii polskich lasów pod nazwą „klęski stulecia”.

Największe szkody poczyniła nawałnica w lasach na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, gdzie całkowitemu zniszczeniu uległy drzewostany na powierzchni 17,8 tys. ha, a większość uszkodzonych drzew przekroczyła 5,1 mln m sześć. Najbardziej ucierpiały nadleśnictwa: Ryteł

(64 proc. powierzchni lasów zniszczonych), Czersk (48 proc.), Runowo (41 proc.), Przymuszewo (33 proc.), Szubin (31 proc.), Woźniowa (22 proc.) i Tuchola (16 proc.).

Przy usuwaniu skutków klęski w nadleśnictwach RDLP w Toruniu zatrudniono ponad 100 Zakładów Usług Leśnych z Polski, ale również z krajów ościennych: Niemiec, Litwy, Estonii, Czech, Finlandii. Przy pozyskaniu i zrywce drewna pracowały maszyny wielooperacyjne – 120 harwesterów i niemal tyle samo forwaderów, a ponadto blisko 200 ciągników i przyczep samozaładowczych i ponad dwustu drwali operujących pilarkami spalinowymi.

Równolegle, w ciągu zaledwie kilku miesięcy, leśnicy wykonali ogromną pracę przygotowując koncepcję i harmonogram przywrócenia lasów na terenach poklęskowych. Szczegółowa analiza siedlisk pozwoliła na precyzyjne zaplanowanie zbioru nasion, wysiewów w szkółkach leśnych i „produkcji” ponad 137 milionów sadzonek kilkudziesięciu gatunków drzew i krzewów leśnych, które w ciągu pięciu lat trafią na uporządkowane już powierzchnie po zniszczonych lasach.

Siedziba Nadleśnictwa Ryteł (na górze zdjęcia po lewej) 12 sierpnia 2017 roku, w otoczeniu lasów zniszczonych przez nawałnicę. Fot. Mateusz Stopiński

Produkcja sadzonek z zamkniętym systemem korzeniowym w leśnej szkółce kontenerowej Bielawy w Nadleśnictwie Dobrzejewice. Fot. Mateusz Stopiński

Był las... Krajobraz po przejściu huraganu w lasach Nadleśnictwa Ryteł w sierpniu 2017 roku. Fot. Daniel Klawczyński

Wysoce przydatna w dziele odbudowy lasów jest nowoczesna szkółka kontenerowa Bielawy w podtoruńskim Nadleśnictwie Dobrzejewice. W wyniku rozbudowy tego obiektu, roczna produkcja sadzonek z zamkniętym systemem korzeniowym wzrosła z 3 do 6 mln sztuk. Niemal wszystkie wyhodowane tu sadzonki kierowane są na najtrudniejsze do odnowienia tereny poklęskowe.

W 2018 roku, gdy jeszcze trwały intensywne prace przy uprzątnięciu skutków klęski, leśnicy posadzili ponad 2 tys. hektarów nowych lasów na terenie poklęskowym. W 2019 roku zaplanowano odnowienie około 4 tys. hektarów, a kolejne tysiące hektarów – sukcesywnie do 2024 roku, kiedy nowe lasy pokryją cały obszar blisko 18 tys. hektarów dotknięty skutkami nawałnicy.

Koszty uprzątnięcia skutków klęski i przywrócenia lasów na terenie Dyrekcji LP w Toruniu są ogromne, szacowane na ponad 1 mld zł i znacząco przekraczają wpływy ze sprzedaży pozyskanego drewna. Ich dokładna ocena będzie możliwa dopiero po co najmniej 20-25 latach, kiedy będzie można zsumować wydatki na pozyskanie drewna ze zniszczonych drzewostanów, uporządkowanie powierzchni pozrębowych, przygotowanie gleby do nasadzeń, wyhodowanie sadzonek drzew i krzewów leśnych w szkółkach, posadzenie lasu, ochronę nowych nasadzeń przed zwierzętami, owadami i chorobami grzybowymi, pożarami, a przede wszystkim pielęgnowanie upraw, a następnie młodników. Niezwykle kosztowne są remonty i budowa dróg. Tylko w latach 2017-2018 nadleśnictwa dyrekcji toruńskiej wydatkowały na ten cel 25 mln zł. Wydatki dotyczą zarówno dróg leśnych, jak i samorządowych.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że koszty usuwania skutków nawałnicy na terenach leśnych, jak również koszty całego długotrwałego procesu odbudowy lasów i związanej z nimi infrastruktury pokrywane są z kasy Lasów Państwowych i nie obciążają budżetu państwa, ani podatnika. W takich okolicznościach – ogromnego dramatu wielkopowierzchniowej klęski żywiołowej, wymagających natychmiastowego działania, aby minimalizować straty i bezzwłocznie przystępować do odbudowy zniszczonych lasów – sprawdza się formuła formalno-prawna Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe jako podmiotu niezależnego od sektora finansów publicznych i samofinansującego swoją działalność.

Przy usuwaniu skutków nawałnicy pracowało ponad dwustu drwali posługujących się pilarkami spalinowymi. Fot. Tadeusz Chrzanowski

Większość prac przy pozyskaniu drewna poklęskowego wykonały harwestery, wydajne maszyny gwarantujące bezpieczeństwo operatorom. Fot. Tadeusz Chrzanowski

Na terenach klęskowych toruńskiej Dyrekcji Lasów pozyskano ponad 5 mln m sześć. drewna. Fot. Tadeusz Chrzanowski

Ogromnym wyzwaniem dla Służby Leśnej był terminowy pomiar i klasyfikacja ogromnych ilości drewna. Fot. Tadeusz Chrzanowski